

Казки про добро і зло

Щастя

ЩАСТЯ

Жив в іднім селі Іван - чарівник. Був він добрим господарем, і грошей мав багато. І мав він їдного сина Гриня. Як той син підріс, батько его вженив. І жив вже Гринь зі жінкою пару літ, і мали вони троє діточок. Але одного разу Іван - чарівник розлютився і каже до сина: - Гриню, бери собі жінку і йди у світ, аби я тебе більше не видів. І Гринь узяв жінку, діти, запряг коня мізерного у віз, і поїхали, їдуть вони, переїхали кілька сіл і здибають у рові песика, що з него аж шерсть облізла, і бідне песеня кавчало у рові. Жінка каже до Гриня: - Чоловіче, візьмим того песика, нехай буде з нами. А той песик - то було їхнє щастя. І І взяли того песика, їдуть далі. От приїхали аж на десяте село і просяться на ніч. Вийшов вїт і питає, що вони за одні. Гринь розказав, звідки, і що отець вигнав его і нічого ему не дав. - Іду шукати пристановиська, - каже до вїта, А вїт ему розказує: - Тутки в нашім селі є їдно господарство, де всі повмирили, і нема нікого. Іди на те господарство і доробляйся. І сів Гринь на тім господарстві і зачав ся доробляти. Пес росте, худобу вже має, і за пару літ так ся доробив, що мав всього подостатком. Він побудував собі нову хату, і добре ему велося. А той пес був в него за пастуха, пас худобу. Пожене худобу, напасе і назад прижене, таку гладку, що аж любо було дивитися. Десь через кілька років приїхали з того села, звідки Гринь був родом, фіри зі збіжжям. Та й просяться на ніч. Вийшов Гринь на вулицю і пізнав тих людей, що вони з его села. Просить їх до своєї хати: - Люди, їдьте до мене, я вас переночую. Ті позаїздили, повипрягали коні, позаводили до стайні. Гринь дав усім коням по чвертці оброку. - А ви, люди, свій обрік і сіно зіставте на дальшу дорогу. Зайшли до хати, Гринь дав їм вечеряти і розпитується: - А звідки ви, люди? - З того і того села. - А чи живе ще в вашім селі господар Іван - чарівник і як ему ся поводить? . - Та ще живе і добре ему ся поводить. Та й тоді Гринь признався, що він за їден. - Я, - каже, - був одинаком у мого батька, і батько мене вигнав з жінкою і дітьми, то я прийшов аж сюди і сів на тім господарстві. Господь Бог мені допоміг, що я доробився маєтку. Отже, прошу вас, люди, як вернетесь назад, зайдіть до мого батька і поклоніться до него від мене, скажіть, най прийде до мене в гостину. Минув рік. Приїздить батько з матір'ю в гостину до Гриня. Привіталися красно, як Бог приказав. Дивується батько, що таке всюди красне господарство, і стільки всього є. Аж тут приганяє пес худобу з пасовиська. Як батько зуvidів того пса, то зараз спізнав, що то синове щастя. Та й каже до сина: - Сину мій любий, забий того пса, бо як не заб'еш, то я зараз вмру тут, в твоїй хаті. - Гринь рад не рад, забив пса. Як йно худоба зуvidіла, що пес лежить неживий, поприбігала вся до него, ричить, плаче за своїм пастухом. І Гриневи ся жаль зробило, і собі заплакав. Слезі ему ся покотили з очей. А худоба зачала пса лизати, цілком его злизала, тільки ся кості зістали. Та й Гринь позбирав кості з пса і поховав їх у могилу. А батько відїздить додому і каже: - Сину, я до тебе приїду аж за рік у гостину. І поїхав. А худоба злизала з пса все щастя на себе, і знов є так, як було. Як минув рік, батько приїздить до Гриня другий раз у гостину. Приїхав на подвір'я, дивиться: а по подвір'ю ходить ялівка така красна. Гладка... І батько пізнав, що та ялівка злизала з пса найбільше щастя. Каже до сина: - Сину, заріж ту ялівку. Най жінка зварить з неї утробу, і я зїм. Бо як не заріжеш і не даси мені зїсти, то зараз умру. Син не хотів різати ялівки, але як батько взявся просити, то мусив зарізати. Але жінка, як в кухні варила, то дала покуштувати дітям, і сама покуштувала. А решта, що зісталось, занесла старому чарівникові. А він каже: - То не вся утроба, хто то зїв? А невістка зі злостію і жалем відказує: - Я не їла і не виділа, аби хто їв. Поставила-м, то беріть, їжте! То чарівник зїв і поїхав додому. І знов за рік приїздить батько до сина. Як приїхав, то пізнав, що невістка з дітьми зїли з теї ялівки щастя. Але він вже не міг казати синові, щоби різав жінку і діти. То й поїхав назад додому. Ще кавалок зістало ему доїхати, як за серце его стиснуло, що не зміг синові відобрати щастя... І скрипував у дорозі,

Записано Осипом Роздольським у с.Берлин (сучасної Львівської обл.), у Тимка Яремко, грудень 1895 р. Стиль запису збережено.

